

Vestby
kommune

Saneringsplan for avløp i spredt bebyggelse

RO Kommunalteknikk

Sammendrag

Rent vann er grunnlag for alt liv og god forvaltning av våre vannressurser er viktig. Det er stilt overordnede krav til et godt vannmiljø gjennom EUs rammedirektiv for vann, og det er lagt nasjonale føringer for arbeidet. Miljøtilstanden i flere av vassdragene i kommunen er dårlig. En vesentlig kilde til forurensning i vassdragene i Vestby kommune kan spores til avløp i spredt bebyggelse. Målet med saneringsplanen er å redusere forurensningsbidraget fra mindre avløpsanlegg til et akseptabelt nivå, slik at god økologisk og kjemisk vannkvalitet kan oppnås.

Reduksjon av forurensning fra avløpsanlegg i spredt bebyggelse i Vestby kommune skal skje ved at kommunen pålegger husstandene tilknytning til offentlig avløpsnett der det er mulig, eller oppgradering av private avløpsanlegg som ikke tilfredsstillere rensekrav.

Oppryddingen vil bli gjennomført ved at man deler kommunen opp i soner og foretar opprydding område for område inntil alle områdene er gjennomgått innen 2027. Rekkefølge for gjennomføring baseres utbedringsfrist fra Vanndirektivet. I tillegg er rekkefølge basert på føringer fra temaplan avløp.

Oppgradering av private avløpsanlegg eller tilkobling til offentlig nett kan medføre store kostnader for den enkelte anleggseier. Informasjonsarbeid er derfor viktig og vi foregår igjennom kommunens hjemmesider, lokale medier i tillegg vil det avholdes informasjonsmøter i sonene. I videre arbeid vil kommunens prosedyrer for saksbehandling bli fulgt.

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn.....	3
2.1	EUs Vanndirektiv.....	3
2.2	Nasjonale føringer for vannforvaltningen.....	4
2.3	Temaplan avløp 2019-2043- Vestby kommune (lokale føringer).....	5
3	Miljøtilstand i vannforekomster.....	5
4	Dagens tilstand på spredte avløpsanlegg.....	6
4.1	Forurensningsmengde tilført resipienter fra spredt avløp i Vestby kommune	6
5	Strategi for opprydding i spredt avløp	7
5.1	Tilknytning til offentlig nett.....	8
5.1.1	Tilkobling i randsoner.....	8
5.1.2	Utbygging av kommunalt VA-anlegg.....	9
5.1.3	Grensekostnad for tilknytning til offentlig avløpsnett	10
5.2	Oppgradering av private avløpsanlegg.....	10
5.2.1	Hvilke anlegg må oppgraderes.....	11
6	Framdrift.....	12
6.1	Framdriftsplan for kommunal tilknytning- randsoner.....	12
6.2	Framdriftsplan for oppgradering av private avløpsanlegg	12
6.3	Framdriftsplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett	13
6.4	Frist for oppgradering av privat avløpsanlegg og tilknytning til kommunalt nett	13
7	Utfordringer med gjennomføring av planen.....	13
7.1	Kostnader.....	13
7.1.1	Informasjon.....	14
7.1.2	Startlån	14
7.1.3	Tilskuddsordning.....	14
7.2	Overholdelse av framdrift.....	14
7.3	Saksbehandlingssystem	14
8	Saksbehandling	15
8.1	Når pålegg ikke etterkommes:.....	16
8.2	Veiledningsmateriell	16
9	Kommunens virkemidler	16
9.1	Forurensningsloven kapittel 4.....	16
9.2	Forurensningsforskriften	16

1 Innledning

Rent vann er grunnlag for alt liv og god forvaltning av våre vannressurser er viktig. Sanitært avløpsvann inneholder store mengder av næringssalter og organiske stoffer, samt tarmbakterier. Når for store mengder forurensningsmateriale av denne type blir tilført en bekk, elv, innsjø eller sjø, fører det til unormal algevekst og dårlig levestandard for bunndyr og fisk. Dette fører også til en forringelse av vannkvaliteten og setter begrensninger for bruksområdene for vannforekomstene.

Det er stilt overordnede krav til et godt vannmiljø gjennom EUs rammedirektiv for vann, og det er lagt nasjonale føringer for arbeidet. Kommunen har gjennom forurensningslovgivningen ansvar for deler av dette arbeidet, og at kravene innfris innen gitte frister.

En vesentlig kilde til forurensning i vassdragene i Vestby kommune kan spores til avløp i spredt bebyggelse. Kommunen startet arbeidet med å rydde opp i disse forholdene i 2011. Flere hundre eiendommer med eldre private avløpsanlegg med dårlig renssevne, har mottatt pålegg om tiltak. En del av disse anleggene er blitt skiftet ut med moderne renseløsninger, eller er blitt tilknyttet offentlig avløp der dette har vært aktuelt. Erfaringer fra dette arbeidet viser at det kreves en mer systematisk tilnærming dersom vi skal klare å redusere forurensningsbidraget til vassdragene våre fra private avløpsanlegg innen overordnet frist. Vestby kommune er også helt avhengig av at kommunen og innbyggerne arbeider sammen for at målet om et godt vannmiljø skal oppnås. Vi har derfor utarbeidet denne saneringsplanen slik at det gjenstående arbeidet får tydeligere politisk eierskap, og skaper engasjement gjennom forutsigbarhet, åpenhet og medvirkning.

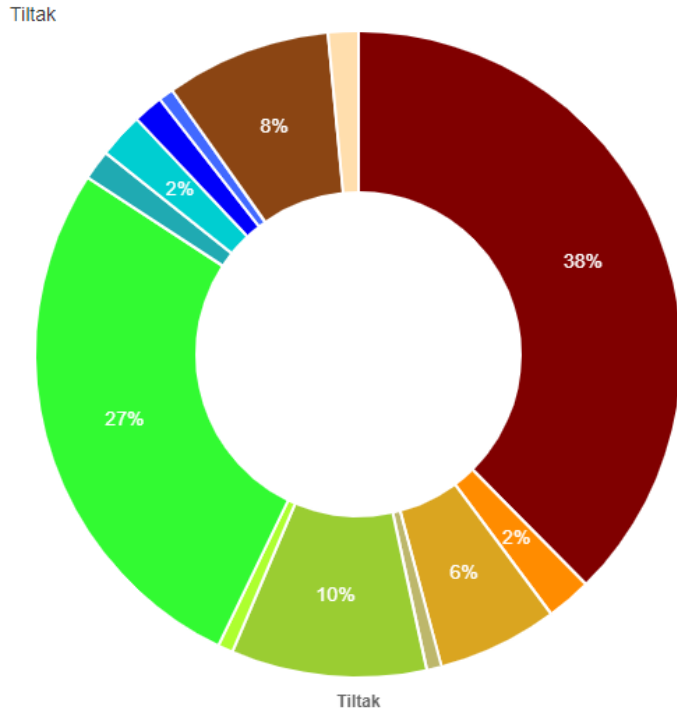
Overordnet mål med saneringsplanen er å redusere forurensningsbidraget fra mindre avløpsanlegg til et akseptabelt nivå, slik at god økologisk og kjemisk vannkvalitet kan oppnås. Saneringsplanen beskriver hvordan opprydningen skal foregå, samt bakgrunn, strategi og framdrift i dette arbeidet.

2 Bakgrunn

2.1 EUs Vanddirektiv

[EUs rammedirektiv for vann \(Vanddirektivet\) fra 2000](#) ble implementert i norsk rett fra 01.01.2007 ved [forskrift om rammer for vannforvaltningen](#) (vannforskriften). Et viktig formål med vannforskriften er å sikre en mer helhetlig og økosystembasert vannforvaltning i Norge. Vannforskriften krever at tilstanden i overflatevann og grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at alle vannforekomster minst skal ha god økologisk og god kjemisk tilstand. Landet er delt inn i vannregioner, hvor Vestby inngår i Vannregion Innlandet og Viken. Denne vannregionen er videre delt inn i vannområder med utgangspunkt i nedbørsfelt. Vestby kommune inngår i vannområde [Morsa](#). Morsa omfatter Vansjø-Hobølvassdraget, Hølvassdraget og kystbekker og kystområder fra Drøbak til Saltnes.

[Regional vannforvaltningsplan](#) beskriver dagens tilstand i vassdragene våre og fastsetter miljømål, og er et verktøy for å oppfylle vannforskriftens mål om helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet og vannressursene. Planen involverer mange ulike sektormyndigheter og interessenter på tvers av forvaltningsnivåer. Som en del av denne planen er det satt opp et tiltaksprogram. Tiltaksprogrammet inneholder tiltak som er lagt inn med sikte på å nå miljømålene. Miljømålene i våre vassdrag skal nås innen utgangen av planperioden for regional vannforvaltningsplan, med mindre vannforekomsten har fått utsatt frist. Tiltak rettet mot etablering eller oppgradering av avløpsanlegg i Vestby kommune, er vist i figur 2-1.

- KTM1 – Etablering eller oppgradering av avløpsanlegg (renseanlegg og infrastruktur)
- KTM12 – Rådgivingstjeneste for jordbruk
- KTM14 – Forskning, forbedring av kunnskapsbasen for å redusere usikkerhet
- KTM15 – Tiltak for utfasing eller reduksjon av prioriterte farlige stoffer fra diffuse utslipp eller punktkilder
- KTM17 – Tiltak for å redusere sedimenter fra jorderosjon og overflateavrenning
- KTM18 – Tiltak for å forebygge eller kontrollere uheldige effekter av fremmede arter og introduserte sykdommer
- KTM2 – Tiltak for å redusere næringssaltavrenning fra jordbruk
- KTM21 – Tiltak for å forebygge eller kontrollere forurensning fra urbane områder, transport og annen bygningsmessig infrastruktur
- KTM23 – Tiltak for naturlig fordøyning av vann
- KTM4 – Opprydning av forurenset grunn, sjøbunn, grunnvann og annen historisk forurensing
- KTM5 – Forbedre vandrings- og spredningsveier (elvekontinuitet, for eksempel etablering av fiskepassasjer, fjerning av gamle dammer)
- KTM6 – Forbedre hydromorfologiske forhold i vannforekomster annet enn elvekontinuitet
- KTM99 – Andre nøkkeltiltak rapportert under tiltaksprogrammet

Figur 2-1 -Figuren viser at av tiltak som skal iverksettes, er 38% knyttet til etablering eller oppgradering av avløpsanlegg. Herunder ligger tiltak som omhandler avløp i spredt bebyggelse. Figuren er hentet fra [vann-nett](#)

2.2 Nasjonale føringer for vannforvaltningen

[Nasjonale føringer](#) sier at alle avløpsanlegg i den enkelte kommune skal oppfylle forurensingsforskriftens renskrav slik at vi kan nå miljømålene innen 2027, og senest innen 2033.

2.3 Temaplan avløp 2019-2043- Vestby kommune (lokale føringer)

[Temaplan for avløp 2019-2043](#), som ble vedtatt i kommunestyret i K 23/19, har beskrevet dagens status på avløpssystemet i kommunen. Temaplan Avløp er en sammenstilling av tiltak fra en risiko og sårbarhetsanalyse av avløpshåndtering i Vestby kommune, og inneholder en handlingsplan for kommunalt avløp, overvannshåndtering, fremmedvann og spredte avløpsanlegg. Av handlingsplanen fremkommer det at det bør lages en saneringsplan for avløp i spredt bebyggelse hvor kunnskap om eksisterende utslippspunkter dokumenteres og samles. Planen skal også inneholde en strategi for å nå målene i EUs vanddirektiv.

Tekniske føringer fra temaplanen avløp er følgende:

- De mest forurensende anleggstypene (slamavskiller, infiltrasjonsanlegg, sandfilteranlegg), ca. 370 stykker, skal identifiseres, vurderes, sende krav om pålegg om oppgradering (utskifting, rehabilitering eller tilknytning til spillvannsledningsnett).
- Anleggene som er innenfor 100 m fra kommunalt avløpssystem skal identifiseres, vurderes, sende krav om pålegg om tilknytning til spillvannsledningsnett.

3 Miljøtilstand i vannforekomster

Miljøtilstanden i en vannforekomst forteller hvordan økologien og kjemien i vannforekomsten er. Dagens miljøtilstand fastsettes på bakgrunn av data fra overvåkingsaktivitet, fysiske undersøkelser, analyser og/eller modeller. Miljøtilstand er delt inn i fem tilstandsklasser:

- svært god
- god
- moderat
- dårlig
- svært dårlig

Dersom miljøtilstanden er dårligere enn god, må det, i henhold til vannforskriften, settes i gang tiltak for å kunne nå miljømålene som er satt for vannforekomsten.

Det er flere faktorer som påvirker miljøtilstanden til en vannforekomst. Påvirkningsdrivere, i form av menneskelig aktivitet, er identifisert i påvirkningsanalyser. De største driverne med påvirkning på vannmiljøet i vannområde Morsa, er jordbruk og urban utvikling (som inneholder avløpspåvirkninger). Både kystvannet i Morsa, elvevannforekomster og innsjøer er vist å være sterkt påvirket av avrenning fra avløp. Avrenning av organisk stoff og næringssalter, spesielt fosfor, gir problemer med eutrofiering og saprobiering (tilførsel av organisk stoff), og kan ofte spores til avrenning fra private avløpsanlegg. Dette kan føre til endrete habitategenskaper på bunnen, gi oksygenfrie områder under forråtnelsesprosessen og skape luktproblemer. I tillegg kan det i enkelte tilfeller gi en oppblomstring av giftige alger. Utslipp og lekkasjer av avløpsvann inneholder også bakterier og parasitter, som er uheldig i forhold til f.eks. drikkevann, badevann og andre brukerinteresser. For å kunne nå målet om minimum god økologisk kvalitet i vassdragene våre, er det nødvendig å redusere forurensning fra avløp i spredt bebyggelse.

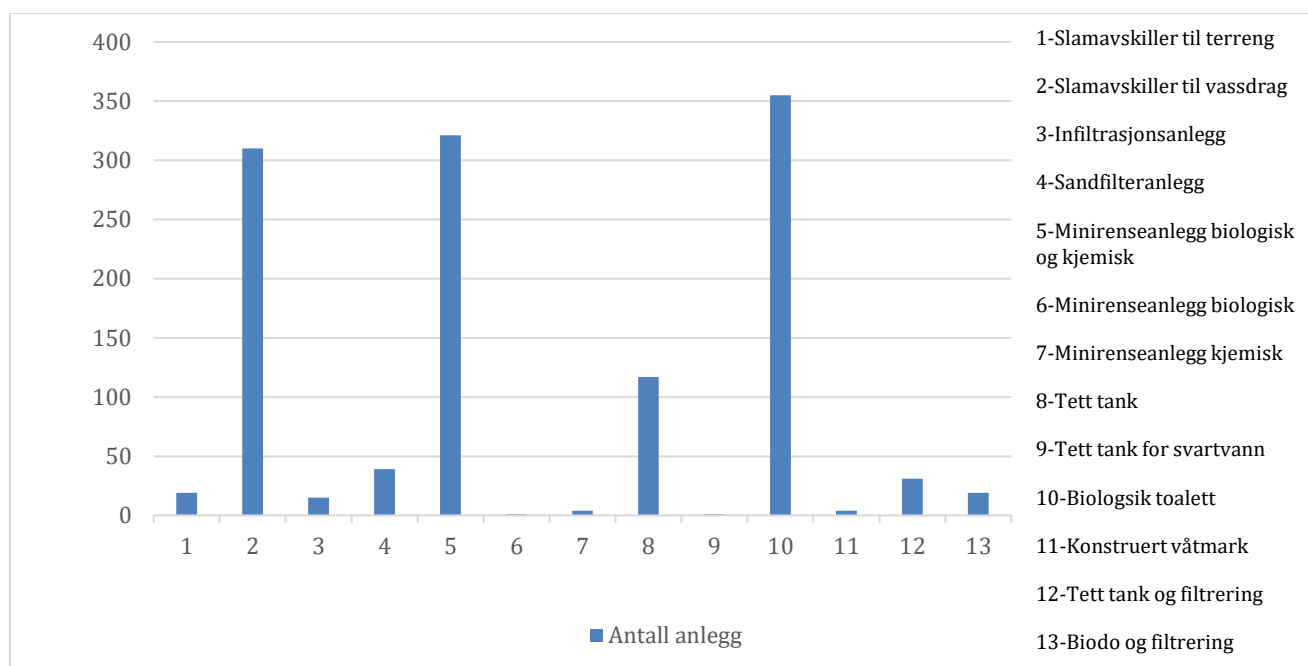
Overvåkingen er basert på tidsserier av biologiske, økologiske og kjemiske nøkkelparametre, som bidrar til å angi miljøtilstanden i en vannforekomst. Vannområdet MORSA siden 2011 gjennomført basisovervåking av tilstanden i vassdrag i Vestby kommune. For vassdragene i Vestby er det konkludert med at miljøtilstanden er fra moderat til svært dårlig, se tabell 3 1.

Tabell 3-1: Tabellen viser tilstand i vassdrag i Vestby, sammen med vannforekomstens ID i tiltaksprogrammet.

ID	Navn	Tilstand
003-100-R	Kambobekken	Moderat
003-97-R	Brevikbekken	Svært dårlig
004-10-R	Kjennsbekken	Moderat
004-14-R	Solbergbekken	Dårlig
004-18-R	Stammesbekken	Moderat
004-19-R	Brenntangen- Kjøvangen	Moderat
004-2-R	Såna	Moderat
004-20-R	Hogstvet- Fallentinbekken	Dårlig
004-22-R	Brevikbuktbekken	Dårlig
004-23/29-R	Hølenelva	Dårlig

4 Dagens tilstand på spredte avløpsanlegg

Vestby kommune kartla spredte avløpsanlegg i 2011. Per i dag er det registrert ca. 1 200 eiendommer som har spredte avløp, og ikke er tilknyttet kommunalt avløpssystem. Flesteparten av disse anleggene er biologiske toaletter, minirensanlegg, slamavskillere og tette tanker. Det finnes også infiltrasjons- og sandfilteranlegg i kommunen. Mange av anleggene er gamle og oppfyller ikke dagens krav til rensing. Nedenfor er oversikt av ulike typer renseløsninger eksisterende i Vestby kommune.

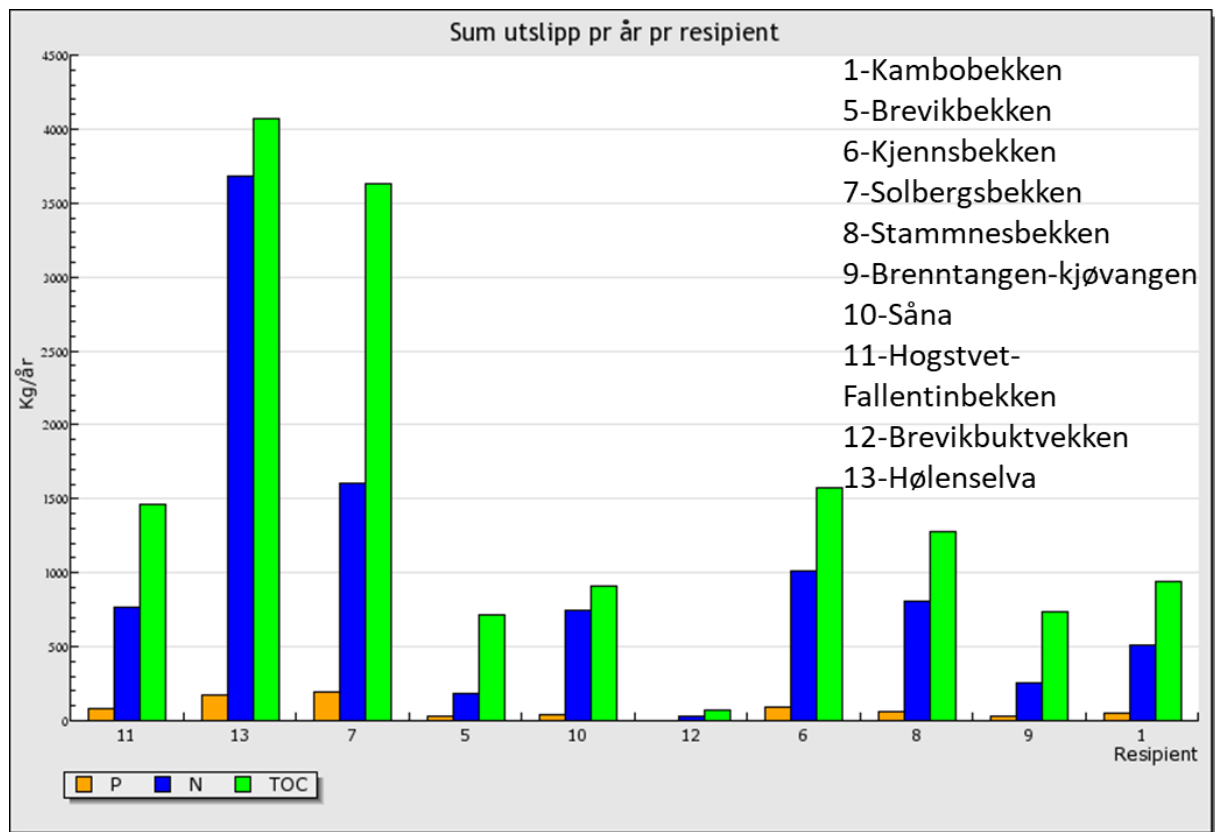

Figur 4-1: Anleggstyper i Vestby kommune (uttrekk WebGIS Avløp 21.05.2021)

4.1 Forurensingsmengde tilført resipienter fra spredt avløp i Vestby kommune

På grunnlag av registrerte data om belastning, anleggstype, anleggsalder etc. samt brukstid er fagsystemet «WebGIS avløp» benyttet til å beregne renseeffekt for hvert enkelt anlegg og utslipp av fosfor (P), nitrogen (N) og total oksygenforbruk (TOC) ved anlegget.

Figur 4.2 viser en oversikt av fosformengder, nitrogen og organisk materiale som slippes ut i dag til ulike resipienter fra de ca.1200 anleggene i Vestby kommune.

Figur 4-2: Forurensningsmengde fra spredt avløp Vestby kommune (WebGIS Avløp 03.05.2021)

Årlig gir dette en samlet tilførsel fra spredt avløp til alle resipienter på ca. 763 kg fosfor, 9591 kg nitrogen og 15401 kg organisk stoff. Utslippsberegningene er basert på at anleggene fungerer etter forutsetningene. Man kan dermed anta at dette er en underestimert av årlig samlet tilførsel, da tilsyn av anlegg viser at ikke alle fungerer som de skal.

5 Strategi for opprydding i spredt avløp

Vestby kommune har utarbeidet følgende strategi for hvordan arbeidet skal gjennomføres. Reduksjon av forurensning fra avløpsanlegg i spredt bebyggelse skal skje ved:

- Tilknytning til offentlig avløpsnett
- Oppgradere private avløpsanlegg som ikke tilfredsstillere rensekrav.

Tilknytning til offentlig avløp er en prioritert løsning der det er relevant. Bebyggelsesmønster og avstanden til nærmeste kommunale avløpsnett er avgjørende for hvilke eiendommer som skal tilknyttes kommunalt nett og hvilke eiendommer skal oppgradere private avløpsanlegg. Det sendes pålegg om utbedring eller tilknytning til de som ikke har godkjent avløpsløsning og som ikke er tilknyttet i dag.

Fellesløsninger kan ofte være sterkt ønskelig av hensyn til miljøet og sikring av brukerinteresser i et område. Det er større sannsynlighet for at man oppnår mer hygienisk tilfredsstillende, kostnads- og driftseffektive enheter, enn hvis det skulle vært bygget og driftet separate løsninger. Kommunen anbefaler derfor at huseiere vurderer felles løsninger for avløp. For kommunen som forurensningsmyndighet er fellesanlegg også å foretrekke da færre anlegg forenkler oppfølging av spredte utslipp (forvaltning/kontroll/tilsyn etc.). Informasjon om felles løsninger, og anbefaling om at dette bør vurderes, er en viktig del av kommunens strategi i oppryddingsarbeidet.

Eiendommer med gyldig utslippstillatelser, og som tilfredsstiller forurensningsforskriftens krav til rensing, skal normalt ikke pålegges tilkobling til kommunal avløpsledning, eller oppgradering av privat avløpsanlegg, før 10 år etter ferdigstillelsesdato av det private avløpsanlegget. Etter nevnte frist kan kommunen kreve at eiendommen tilknyttes offentlig ledningsnett eller oppgraderer avløpsanlegget på bakgrunn av en avveining mellom økonomiske og miljømessige hensyn.

Kommunen har i perioden 2012 til 2019 sendt ut pålegg om oppgradering av avløpsanlegg eller tilknytning til offentlig nett. Mange av disse påleggene er ikke oppfylt innen fristen. Kommunen vil i disse sakene starte prosessen på nytt, og sende ut nye pålegg etter fastsatt rekkefølge i fremdriftsplan.

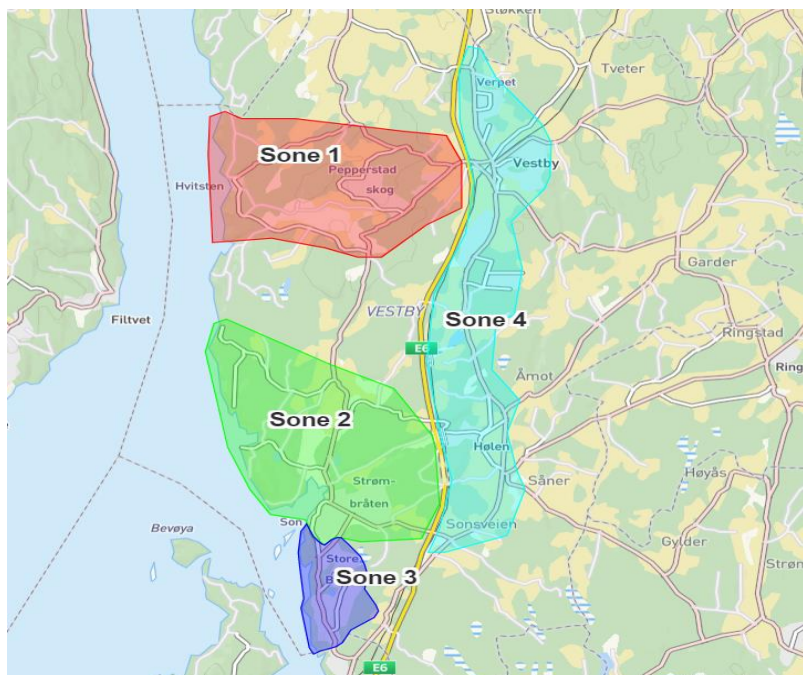
5.1 Tilknytning til offentlig nett

I Vestby kommune er det ca. 1200 eiendommer som ikke er tilknyttet det kommunale avløpsnettet per i dag. Omtrent 600 av disse eiendommene har potensial for tilknytning til offentlig nett, hvorav 450 eiendommer kan tilknyttes eksisterende avløpsnett direkte (randsoner). For at de resterende 150 eiendommene skal kunne kobles på offentlig nett, medfører dette en utbygging av det offentlige avløpsnettet.

I områder hvor det planlegges utbygging av offentlig/privat avløpsledning innen rimelig tid, vil nye utslippssøknader behandles som midlertidig, eventuelt stilles i bero.

5.1.1 Tilkobling i randsoner

Kommunen har laget oversikt over randsonene som er aktuelle for direkte tilkobling på eksisterende avløpsnett. Denne tilknytningen er inndelt i fire soner, figur 5-1. Det vil bli utarbeidet sonevise detaljplaner, og antall potensielle tilknytninger vil da justeres basert på oppdatert datagrunnlag. For tilkobling i disse områdene kan det være aktuelt at beboerne samarbeider om et felles privat avløpsnett fram til kommunalt tilknytningspunkt. Beboerne anbefales å organisere seg i et privat avløpslag. Det må også tinglyses avtaler og rettigheter for fremføring og vedlikehold av privat ledningsnett på privat grunn.

Figur 5-1: Tilknytning til kommunalt nett er inndelt i 4 soner.

Tabell 5-1: Antall potensielle tilknytninger i randsoner

Sone nr.	Sted	Ca. antall tilknytninger
4	Langliveien	5
4	Rødsveien	8
4	Randem	1
1	Berg	17
1	Pyttskog	2
1	Ramme	6
1	Hvitsten	110
1	Brattåsen	17
1	Emmerstad	5
2	Kroken	18
2	Stjernåsen	31
4	Kjenn	14
4	Deli	9
4	Hølen	33
2	Son-Kjøvangen	69
3	Brevik	81
Total		439

5.1.2 Utbygging av kommunalt VA-anlegg

Kommunen ønsker å bygge ut offentlig VA-anlegg enkelte steder der det er samfunns-, miljø- og kostnadmessig lønnsomt. Faktorer som har blitt/blir vurdert i denne sammenheng er antall bygninger som kan tilknyttes, lokale forurensningsforhold, beliggenhet og avstand til eksisterende VA-nett. Totale kostnader per boenhet for tilknytning til kommunalt nett er også tatt i betraktning. De aktuelle områdene er listet opp i tabell 5-2.

Enkelte områder trenger en mer detaljert gjennomgang for å kunne fastslå lønnsomhet. Gjennomgangen vil avgjøre om områdene fortsatt anses som aktuelle for utbygging. Aktuelle utbygginger spilles inn i kommunenes handlingsprogram eller som egne politiske saker. De som viser seg og ikke lenger være aktuelle, vil implementeres i fremdriftsplan for oppgradering av private avløpsanlegg.

Tabell 5-2: Utbygging/utvidelse av kommunalt avløpsnett med oversikt over område og estimert antall påkoblinger

Område	Antall potensielle tilknytninger ca.	Kommentar
Klokkerudstubben, Mørk og Hestehagan	70	Utvidelse av eksisterende nett. Utbyggingen er vedtatt og tildelt investeringsmidler i handlingsprogrammet for 2021-2024
Smørbekk	35	Utvidelse av eksisterende nett
Langliveien	20	Utvidelse av eksisterende nett
Gamle Hobølvei/Hobølveien	20	Utvidelse av eksisterende nett
Toppergrenda	40	Bygging av kommunalt avløpsanlegg, kap. 13
Engene	35	Bygging av kommunalt avløpsanlegg, kap. 13
Garder	27	Bygging av kommunalt avløpsanlegg, kap. 13

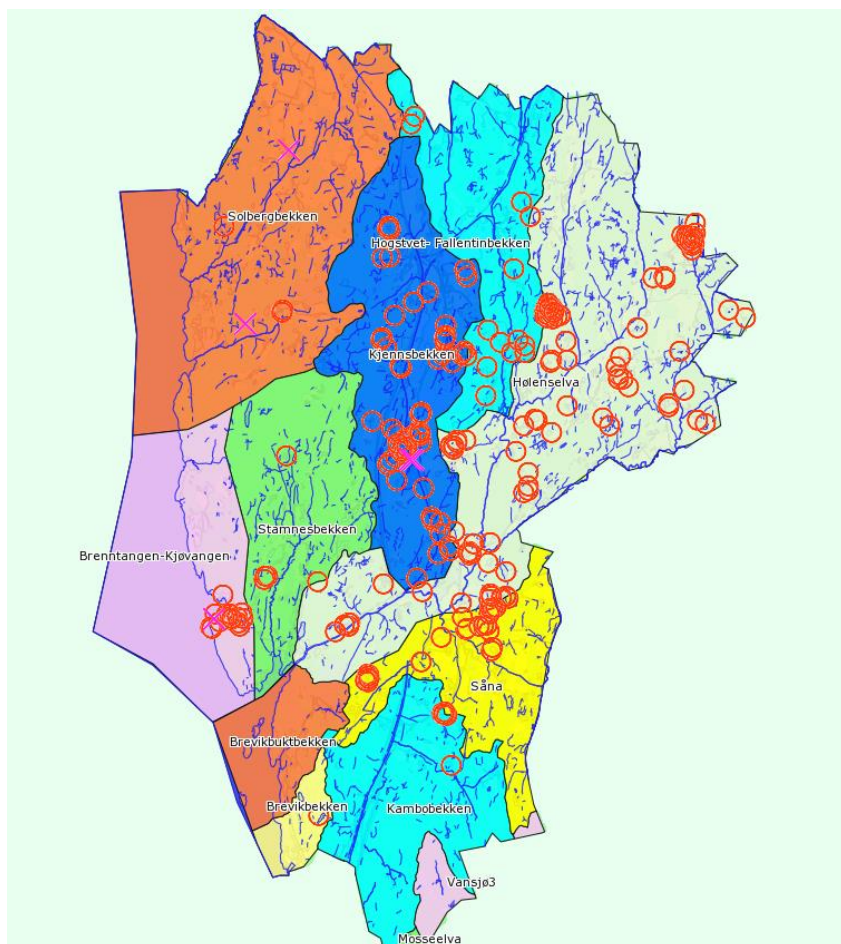
5.1.3 Grensekostnad for tilknytning til offentlig avløpsnett

Kommunestyret har vedtatt grensekostnad for tilknytning til avløpsnett, [sak K 81/20](#). Ut fra dette vedtaket vil kommunen kunne kreve tilknytning til offentlig avløpsnett i tilfeller hvor anleggskostnadene for en husstand ligger innenfor en kostnadsramme på 2,5 ganger av hva det til enhver tid koster å etablere et privat renseanlegg. For 2021 er grensekostnaden satt til kroner 375 000,- inkl. mva. Summen gjelder for en enkelt husstand. Det innebærer at dersom det bygges et fellesanlegg til flere husstander, må total kostnad deles på antall husstander.

5.2 Oppgradering av private avløpsanlegg

Eiendommer som ikke skal tilknyttes offentlig nett, og som har avløpsanlegg som ikke oppfyller forurensingsforskriftens rensekrav, vil måtte oppgradere sitt anlegg.

Systematisk opprydding av disse anleggene vil skje ved en områdevis inndeling etter nedbørsfelt, vist i figur 5-2. Alle aktuelle eiendommer innen området får krav om å utbedre avløpet.

Figur 5-2: Oversikt over områdevis inndeling etter nedbørsfelt. Røde ringer illustrerer tidligere sendte pålegg som ikke er oppfylt.

Ved behandling av ny utslippssøknad hvor eiendommen ligger i et område hvor flere anlegg vil bli pålagt oppgradering, og det er potensial for privat fellesløsning, vil kommunen opplyse om potensialet før utslippssøknaden behandles. Søker vil få mulighet til å trekke søknaden og eventuelt omprosjekttere løsningen.

5.2.1 Hvilke anlegg må oppgraderes

Anlegg som slipper ut rensert sanitært avløpsvann eller svartvann skal oppfylle følgende krav:

- 90 % reduksjon av fosfor, og
- 90 % reduksjon av BOF5

Der hvor særskilte brukerinteresser (fiske, bading, drikkevann, osv.) blir berørt, kan det settes grenseverdier for utslipp av bakterier.

Alle avløpsutslipp krever i utgangspunktet tillatelse, unntatt bygninger uten innlagt vann og uten utslipp av avløpsvann.

Følgende avløpsløsninger er uakseptable i Vestby Kommune:

- Direkte utslipp til terreng, drenering eller resipient uten noen form for rensing. (Utslipp som kun inneholder gråvann trenger bare tillatelse dersom enhetene, som er koblet på utslippet, har innlagt vann).
- Slamavskilling (eldre septikkum) som eneste rensetrinn.
- Sandfilteranlegg for samlet avløpsvann eller kun svartvann

- Gråvann til tett tank (unntatt for anlegg med midlertidig tillatelse).

Kommunen kan trekke tilbake eller endre vilkår i en utslippstillatelse etter 10 år fra ferdigstillelsesdato av et anlegg. Utslippene vil likevel være lovlige inntil pålegg om utbedring er gitt og fristen for utbedringen er nådd. Eier av disse anleggene må søke kommunen om ny utslippstillatelse.

6 Framdrift

Nedenfor er fastsatt en framdriftsplan for opprydding i avløp i Vestby kommune. Den er basert på utbyggingsplaner av VA nett, utbedringsfrist fra Vanddirektivet for vassdragene våre og føringer fra temaplan avløp. Oppryddingen i utslipp fra avløpsanlegg for hele kommunen vil gå over flere år. Overordnet miljømål er å rydde opp i ulovlige utslipp fra spredt bebyggelse innen 2027. For å nå målet, må alle anlegg være vurdert, og eventuelt ha fått pålegg (med 2 års frist) om oppgradering eller tilknytning innen utgangen av 2025. Oppsatt framdrift er laget som et arbeidsverktøy, og vil kunne endres underveis hvis det erfarer at justeringer er nødvendig.

6.1 Framdriftsplan for kommunal tilknytning- randsoner

Kommunen vil starte med å sende pålegg om tilknytning til kommunalt avløpsnett i randsoner etter rekkefølge som er satt i tabell 6-1.

Tabell 6-1: Framdriftsplan for kommunalt tilknytning i randsoner

Sone nr.	Antall tilknyt.	2021	2022	2023	2024	2025
1	161					
2	118					
3	81					
4	77					

6.2 Framdriftsplan for oppgradering av private avløpsanlegg

Pålegg om oppgradere private avløpsanlegg starter etter sommeren 2022, basert på rekkefølge satt i tabell 6.2-

Tabell 6-2:Framdriftsplan for oppgradering av privat avløpsanlegg

Rekkefølge	Nedbørfelt	2022	2023	2024	2025
1	Stamnesbekken				
2	Solbergbekken				
3	Brenntangen- Kjøvangen				
4	Kambobekken				
5	Brevikbekken				

6	Brekvikbuktbekken				
7	Hø lenselva				
8	Såna				
9	Hogstvet- Fallentinbekken				
10	Kjennsbekken				

6.3 Framdriftsplan for utvidelse av kommunalt avløpsnett

Fremdrift for utvidelse av kommunalt avløpsnett, vil innarbeides i Temaplan Avløp 2019-2043- Vestby kommune ved revidering av handlingsplan. Neste revidering av handlingsplanen er satt opp i 2021.

6.4 Frist for oppgradering av privat avløpsanlegg og tilknytning til kommunalt nett

Frist for gjennomføring av pålegg er to år fra vedtaksdato. I enkelte tilfeller kan det gis midlertidig utsettelse i frist etter begrunnet søknad om dette. Eksempler på slike tilfeller kan være: kondemnabelt bygg, dødsbo, midlertidig fraflyttet/ikke bebodd, vann frakoblet, pågående søknadspliktig byggesak. I slike tilfeller skal pålegget tinglyses på eiendommen for å gi forutsigbarhet ved eierskifte. Forurensningsfaren er avgjørende for om en slik utsettelse kan innvilges. Der det foreligger akutt forurensningsrisiko kan fristen settes til under to år. Viktige punkter som blir vurdert er da anleggets tilstand og belastning (hvor mye anlegget er i bruk), avstand til drikkevannsforsyninger, naboer etc. Dårlig økonomi er ikke i seg selv grunnlag for å få utsettelse fra krav om oppgradering eller tilknytning, da det finnes støtteordninger. Disse er nærmere beskrevet i kapittel 7.1.2. og 7.1.3.

7 Utfordringer med gjennomføring av planen

7.1 Kostnader

Kostnad for opprydning i spredt avløp varierer, og er det svært vanskelig å estimere total kostnad for gjennomføring av planen i sin helhet. Gjennomføringen vil kreve både kommunale investeringer og investeringer for den enkelte anleggseier.

Utbygging av kommunale avløpsanlegg dekkes ved selvkost. Økte investeringskostnader, kan føre til økning i kommunale avløpsgebyrer. Hvert foreslåtte utbyggingsområde må derfor vedtas i kommunens handlingsprogram.

Saneringsplanen vil berøre veldig mange anleggseiere i kommunen. Den enkelte eier må dekke alle kostnadene knyttet til oppgradering av avløpsforholdet på eiendommen sin. Dette kan medføre store investeringer for den enkelte.

Prisen for oppgradering av privat avløpsanlegg varierer. En investeringskostnad i størrelsesorden 150.000 kroner er ikke uvanlig for et minirensanlegg. Andre anleggstyper ligger ofte høyere i pris. I tillegg må det påregnes årlige driftskostnader (slamtømming, tilsyn, service og mm).

Kostnad knyttet til legging av stikkledninger til offentlig nett avhenger av flere faktorer, og oppgis ofte som pris per meter. Meterpris ligger ofte i størrelsesorden 1000 -4 000 kr/m og vil variere avhengig av

grunnforhold, ledningsdimensjon, antall ledninger i grøfta og dybde.. I veigrunn anslås ca. 6 000 kr/m, for asfaltert vei. I tillegg kommer erverv av grunn og erstatninger. En villapumpestasjon koster mellom kr. 20000 og 40000 avhengig av løftehøyde.

7.1.1 Informasjon

Med bakgrunn i at opprydningen kan påvirke den enkelte innbyggers økonomi i stor grad, er god informasjon nødvendig for å skape forståelse for arbeidet. I forkant av oppstart i hver sone/randsone vil kommunen informere om hvorfor tiltak i spredt bebyggelse må igangsettes. Informasjonskanalene vil være kommunens nettsider, lokalpresse, informasjonsmøter, utsendelse av informasjonsmaterieill, etc. Alle berørte som må gjøre tiltak på sitt private avløpsanlegg vil som minimum bli varslet i brevform. Informasjonen vil fokusere på hvorfor det er nødvendig med tiltak og hva som må gjøres. Informasjon om regelverk, aktuelle renseløsninger, linker til nødvendige skjemaer, politiske saker, forskrifter, nyheter mm vil samles på kommunens hjemmeside.

7.1.2 Startlån

Vestby kommune har mulighet til å gi startlån gjennom husbanken til huseiere som skal oppgradere avløpsløsningen sin. Startlån er en gunstig låneordning og kan gis til personer som ikke får lån i vanlige banker. Det vil likevel bli foretatt en vurdering av om man kan betjene startlånet ved siden av andre utgifter.

7.1.3 Tilskuddsordning

[Vannområdet Morsa](#) har en tilskuddsordning som benyttes til å hjelpe personer i en vanskelig økonomisk situasjon med å finansiere nødvendig oppgradering av avløpssystemet sitt. Tilskuddsordningen er sterkt behovsprøvd. Det er bare huseiere som ikke har mulighet til å finansiere nødvendig avløpstiltak på egen hånd gjennom lån i ordinær bank eller gjennom kommunens startlånordning, som kan få innvilget tilskudd fra ordningen.

Ordningen gjelder kun godkjente helårsboliger. Det er altså ikke mulighet til å motta støtte til fritidsboliger.

7.2 Overholdelse av framdrift

Framdrift i planen er satt ut fra overordnede føringer om å rydde opp i alle ulovlige utslipp fra spredt bebyggelse innen 2027, ikke ut fra kommunens eller eksterne ressurser. Å sende ut, og følge opp pålegg om utbedring av anlegg er et tidkrevende og omfattende arbeid. En begrensning ligger også i sesongavhengigheten til prosjekterings- og byggearbeidet, i tillegg til at det fort kan være ventetid hos prosjekterende/utførende, mv.

For å kunne nå målet innen 2027, må oppsatt fremdrift holdes. Erfaring fra andre kommuner er at det er realistisk å få oppgradert eller tilknyttet et sted mellom 60 - 150 avløpsanlegg pr. år. Dette vil imidlertid variere sterkt med sakenes kompleksitet, kvalitet på søknaden og antall klagesaker. RO-Kommunalteknikk (kommunens forurensningsmyndighet) har to saksbehandlerstillinger innen spredt avløp, og en stilling innen kommunalt avløp, og vil basert på dette ha mulighet til å nå målet. Dette forutsetter at avsatte ressurser jobber 100% med oppfølging av planen.

Overholdelse av fremdrift er også avhengig at saksbehandlingsskapitet hos kommunens bygningsmyndighet, og kapasiteten hos prosjektavdelingen hos RO-Kommunalteknikk. Det forutsetter også at den kommunale utbyggingen bevilges midler, og utføres innen 2027.

7.3 Saksbehandlingssystem

Gjennomføring av planen er avhengig av gode rutiner og systemer for oppfølging av pålegg frem til pålegget er oppfylt. I den forbindelse er det viktig at kommunen har et fagsystem som er tilpasset behovet. En effektivisering av arbeidet vil være mulig med anskaffelse av et saksbehandlingssystem som er integrert i vårt fagprogram.

8 Saksbehandling

Informasjonsmøte

- Vestby kommune inviterer eiere av private avløpsanlegg til sone/randsonevise informasjonsmøte. Potensielle leverandører av anlegg og tjenester vil også inviteres til et informasjonsmøte i forkant av oppstart av arbeidet.
- Informasjonsmøte vil bli gjennomført enten fysisk eller via nett. Det vil være en arena hvor anleggseiere kan få snakket med saksbehandlere i kommunen. Da gis innbyggerne mulighet til å få informasjon og stille spørsmål før de mottar varsel om pålegg.

Varsel om pålegg

- Vestby kommune sender ut varsel om kommende pålegg, enten om oppgradering av privat avløpsanlegg eller tilkobling til offentlig nett. I varselet gis det informasjon og bakgrunn for pålegget, frist for uttalelse (3 uker) og gjennomføring, informasjon om videre saksgang og hjemmelsgrunnlag for pålegg.

Vedtak om pålegg

- Kommunen vedtar pålegg om enten oppgradering av privat avløpsanlegg, eller tilkobling til offentlig nett. Vedtaket opplyser igjen om bakgrunnen for pålegget, frist gjennomførelse, informasjon om videre saksgang og hjemmelsgrunnlag for pålegg/vedtak. Samtidig opplyses om klageadgang og tidsfrist for klage. For alle pålegg gis det en tidsfrist på to år. Det gis samtidig varsel om tvangsmulkt dersom pålegg ikke etterkommes innen fristen.

Søknader

- Det må sendes inn søknad om tillatelse til tiltak, og søknad om utslippstillatelse eller søknad om sænitærabonnement. Behandlingstid for søknad om tillatelse til tiltak og utslippstillatelse er ni uker fra fullstendig søknad er mottatt. Behandlingstid for søknad om tillatelse til tiltak og sanitærabonnement er tre uker fra fullstendig søknad er mottatt. Når søknaden er komplett, vil saken ved behov bli sendt til berørte myndigheter for uttalelse. Saksbehandlingsfristen løper ikke i den tiden søknaden ligger til uttalelse hos berørte myndigheter.

Tillatelse

- Dersom søknadene og prosjektert avløpsløsning er i samsvar regelverket, gir kommunen tillatelse til tiltak, og utslippstillatelse eller sanitærabonnement.

Søknad om ferdigattest/ferdigmelding

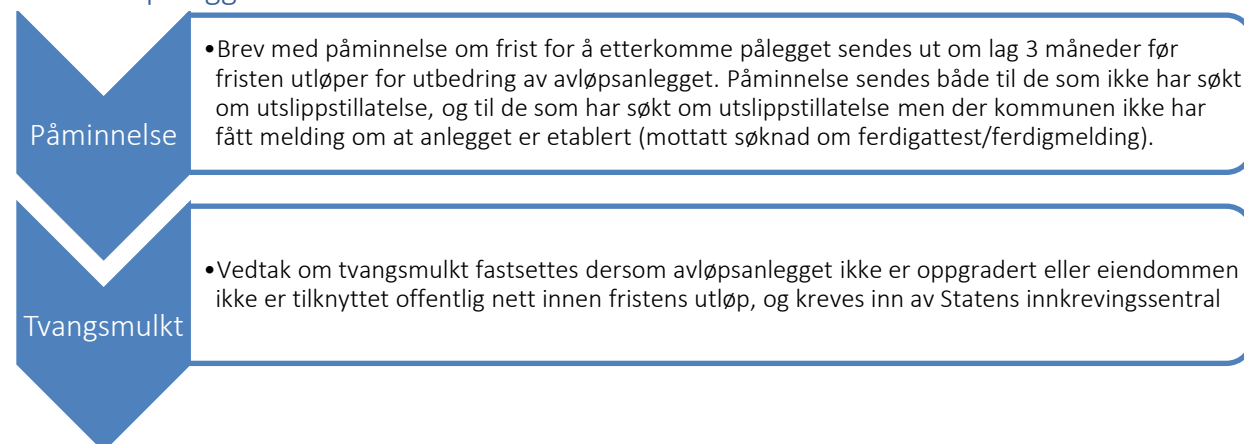
- Tiltaket er gjennomført. Ansvarlig søker sender inn søknad om ferdigattest/ferdigmelding sammen med sluttokumentasjon.

Ferdigattest/ferdigmelding

- Kommunen utsteder ferdigattest/ferdigmelding.

8.1 Når pålegg ikke etterkommes:

8.2 Veiledningsmateriell

Vestby kommune har utarbeidet veiledningsmateriell som ligger på [kommunens hjemmesider](#). Der finnes informasjon om søknadsprosess, avløpsløsninger, krav og retningslinjer med mer.

9 Kommunens virkemidler

Under følger en kort beskrivelse av aktuelle lover og forskrifter som er gjeldende ved opprydding av avløpsanlegg i spredt bebyggelse.

9.1 Forurensningsloven kapittel 4

Eiendommer med anlegg som ikke oppfyller dagens renskrav, pålegges oppgradering av sitt anlegg med hjemmel i [forurensningsloven § 7](#).

Når det gjelder eiendommer med utslippstillatelse kan kommunen i medhold av [forurensningsloven § 18](#) oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelse tilbake. Kommunen kan etter [forurensningsloven § 23](#) beslutte at avløpsvann kan ledes inn i en annens avløpsanlegg. Det er en forutsetning at anlegget som får tilknytningen, har godkjent kapasitet som dekker det totale utslippet. Vedtaket gir eier av avløpsanlegget plikt til å godta tilknytning. Dersom tilknytningen forutsetter framføring av ledning over annen manns grunn, må dette skje gjennom eget ekspropriasjonsvedtak i medhold til oreigningsloven, dersom ikke samtykke foreligger.

For å sikre at bestemmelsene i loven eller vedtak i medhold av loven blir gjennomført, kan forurensningsmyndigheten fatte vedtak om tvangsmulkt til staten i henhold til [§ 73](#) eventuelt videre sanksjonering jf. [§ 74](#), [§ 78](#) og [§ 80](#).

9.2 Forurensningsforskriften

Forurensningsforskriften er hjemlet i Forurensningsloven og gir i [del 4](#) om avløp bestemmelser om utslipp av sanitært avløpsvann. Kommunen har myndighet etter Forurensningsforskriften for avløpsanlegg opp til 2.000 pe. [Forurensningsforskriften kapittel 12](#) omhandler utslipp fra spredt avløp på mindre enn 50 pe. [§ 12-16](#) omhandler utslipp uten tillatelse, og gyldighet av eldre utslipp.

I tillegg er det i Forurensningsforskriften [§ 12-6](#) gitt hjemmel til å fastsette lokale forskrifter dersom det er nødvendig ut fra forurensningsmessige forhold eller brukerinteresser. Krav fastsatt [i lokal forskrift for Vestby kommune](#) erstatter kravene i §§ 12-7 til 12-13. Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven [§ 27-1](#), [§ 27-2](#) og [§ 27-3](#) gir bestemmelser om tilknytning til kommunalt eller privat vann- og avløpsanlegg.

Plan- og bygningsloven sier at dersom det er offentlige ledninger over eiendommen, i vei som støter til den, eller over nærliggende areal, så skal bygning på eiendommen knyttes til avløpsledningen. Tilknytningsplikten gjelder da for alle bygninger der det er innlagt vann og utslipp av sanitært avløpsvann. Tilknytningsplikten er ikke kun pålagt for å ivareta hensynet til folks og dyrs helse, men også for å sikre at den offentlige vannforsyningen og avløpssystemet blir bygd ut og drevet teknisk og driftsøkonomisk rasjonelt. Det er gitt åpning for at kommunen kan godkjenne en annen ordning dersom tilknytningen vil medføre uforholdsmessig stor kostnad, (se kapittel 5.1.3) eller det foreligger andre særlige hensyn.

Kommunen kan også pålegge tilknytning der hvor ledninger ikke går over nærliggende areal, dersom særlige hensyn tilsier det. Men kommunen må ikke godkjenne en annen løsning selv om det vurderes å ikke være tilknytningsplikt gjennom plan- og bygningsloven.

Bestemmelsene i plan- og bygningsloven gir også kommunen anledning til å bestemme at den som skal knytte seg til offentlig anlegg får rett til å gjøre dette via et privat ledningsnett. Selve pålegget om tilknytning må vurderes etter [§§ 27-1](#) og [2](#). Dersom det er mulig med tilknytning til et offentlig anlegg via et privat anlegg, så vil det være et tungtveiende moment ved vurdering om tilknytning kan kreves. Ved tillatelse til tilknytning til privat anlegg kan kostnadene ved en slik tilknytning legges til grunn ved vurdering av om ledning går over nærliggende areal og om kostandene er uforholdsmessige.

I Vestby Kommune er det gjennom [bestemmelser i kommuneplanen](#) innført at reglene om tilknytning til infrastruktur i plan- og bygningsloven også skal gjelde for hytter jf. § 17.